

skytnouti titulům těm větší účinnost pro exekuce zajišťovací proti exekučním titulům státu cizího.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatelka se odvolává na důvody svého rekursu proti usnesení prvního soudu. Ty byly však již správně vyvráceny rekursním soudem a netřeba k nim nic připojovati. K dalším důvodům dovolacího rekursu se podotýká: Stěžovatelka dovozuje neprávem, že § 79 ex. ř. nerozeznává exekuci zajišťovací a uhražovací a že proto lze i zajišťovací exekuci povolit na základě cizozemského rozsudku nepravoplatného podle § 370 ex. ř. Zákon rozeznává exekuci od zajištění a připouští exekuci jen na základě cizozemského exekučního titulu, jenž není podroben oprávněmu prostředku (§ 80 čís. 3 ex. ř.), ale nepřipouští zajištění podle § 370 ex. ř. podle rozsudků nepravoplatných, které byly vydány v cizozemsku. Proto nelze ustanovení § 79 ex. ř. rozšiřovati na povolení zajištění, jež jest upraveno zvláštními předpisy §§ 370 a násl. ex. ř. Pokud jde o německé exekuční tituly, nebylo vládní vyhláškou ze dne 25. června 1924, čís. 131 sb. z. a n., jež víže podle poslední věty § 79 soudy jako zákon, o zajištění na základě cizozemských titulů vydaných v Německé říši nic ustanoveno. Bylo jí jen oznámeno, za jakých podmínek vykonávají německé soudy zdejší tuzemské rozsudky a jiné exekuční tituly. Podle ní jest podmínkou vykonatelnosti tuzemského rozsudku v Německu podle § 723 něm. c. ř. s. jeho pravomoc a důsledkem toho jest i podmínkou vykonatelnosti německého rozsudku pravomoc podle § 79 poslední věty ex. ř. Proto nelze vykonati rozsudek německý, jenž není dosud pravoplatný, a to ani k zajištění. Netřeba úvahy o tom, zda jsou přípustná v tuzemsku prozatímní opatření podle cizozemského rozsudku a za jakých podmínek.

Čís. 11469.

Válečné půjčky.

Ustanovení druhého odstavce čl. IX. nařízení ze dne 13. prosince 1924, čís. 276 sb. z. a n., nelze použítí při určení poměrů rozhodných podle § 15 zákona ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n., nýbrž rozhodné jsou tu jen poměry dlužníkovy.

Lhostejno, zda přednostou domácnosti (§ 16 zák. čís. 216/24) jest ještě původní upisovatel, či některý z dědiců jeho válečných půjček aneb matka těchto dědiců.

(Rozh. ze dne 10. března 1932, Rv I 564/31.)

Otec žalovaných nezletilců upsal roku 1917 u žalující banky válečnou půjčku za 43.000 K. Kupní cena za válečnou půjčku byla částečně zaplacená, ohledně zbytku byla válečná půjčka lombardována. Po smrti otce žalovaných roku 1921 byla pozůstalost odevzdána jeho žalovaným

třem dětem, každému jednou třetinou. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující banka na žalovaných zaplacení nedoplatku 37.310 Kč za upsanou válečnou půjčku, na každém ze žalovaných jednou třetinou. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Jest vycházeti z toho, že vzešel lombardní dluh ohledně nezapravené kupní ceny. Jde-li však o zástavu, jest zástavní věřitel podle § 15 zákona ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. povinen přijmouti celou položku náhradních dlužních úpisů pro zastavenou válečnou půjčku k úplnému zaplacení kapitálového dluhu stanoveného válečnou půjčkou. Jak na základě příloh a spisů okresního finančního ředitelství je zřejmo, byla válečná půjčka přijata k výměně za náhradní dlužní úpisy v částce převyšující zastavený peníz. Žalobkyni nepodařilo se dokázati, že žalovaní mají více než 30.000 K nominální hodnoty válečné půjčky a že jejich příjem pro rok 1923 právoplatně převyšuje zdaněný příjem 30.000 Kč. Nebyla ani s to prokázati, že jednotliví dlužníci mají válečné půjčky za více než 15.000 K nominale a že jejich zdaněný příjem převyšuje pro berní rok 1923 právoplatně 15.000 Kč. Tvzení žalující strany ohledně toho jsou naopak vyvrácena zprávou berní správy a pozůstalostními spisy. Žalobkyně byla proto povinnou odepsati i úroky a ostatní vedlejší poplatky, vznikající jen z pohledávky z lombardu válečné půjčky. Žalobkyně tedy není oprávněna uplatňovati zbytek kupní ceny válečné půjčky proti žalovaným. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Odvolací důvod nesprávného právního posouzení spatřovaného v názoru soudu první stolice, že jsou splněny podmínky § 15 zákona ze dne 30. září 1924, čís. 216 ř. zák., pokládá odvolací soud za opodstatněný. Především není správné, praví-li napadený rozsudek, že žalobkyně nebyla s to, by prokázala, že jednotliví dlužníci mají více válečných půjček než za 15.000 K nom. a že jejich v roce 1923 zdanitelné jmění přesahuje tento peníz. Povinnost k důkazu, že jsou tu podmínky § 15 cit. zák., jest na straně žalovaných, výhody tohoto ustanovení se dožadujících, nikoli na straně žalobkyně, která si má dáti líbiti obmezení svých práv. Dále jest nesprávné, posuzuje-li soud první stolice splnění předepsaných podmínek podle poměrů jednotlivých osob, t. j. všech tří nezletilých žalovaných zvlášť, neboť předně čl. IX. prováděcího vládního nařízení ze dne 13. prosince 1924, čís. 276 ř. zák. v odst. 2 předpisuje zkoumání podmínek podle poměrů nabyvatelských v případě dědictví jen, pokud jde o podmínky stanovené v §§ 2—5 zákona čís. 216/1924 a nemluví o § 15 cit. zák., a § 16 tohoto zákona výslovně předpisuje, že při určení hranice 30.000 po případě 15.000 K jmenovité hodnoty válečných půjček, o níž je v § 15 řeč, rozhoduje úhrn válečných půjček náležejících přednostovi domácnosti i všem příslušníkům domácnosti společně zdaňovaným. Ježto žalovaní jsou, jak nesporno, dosud nezletilí a jsou, jak plyne z jich přihlášek o výměnu válečných půjček, založených ve příslušných spisech zemského finančního ředitelství, zřejmě příslušníky domácnosti své matky, která jako jejich mateřská poručnice po úmrtí jejich otce jest nyní i přednostou domácnosti a též, jak ze spisů zemského finančního ředitelství zřejmo, jménem

jich o výměnu válečných půjček za sporu s úspěchem, aspoň částečným, zakročila, jest ve smyslu cit. §§ 16 a 15 zák. čís. 216/1924 vzítí v úvahu souhrn všech válečných půjček v této domácnosti a tedy nominální jich hodnotu ve výši 43.000, neboť podle usnesení okresního soudu ze dne 26. června 1925, zřejmého z přiložených spisů pozůstalostních a poručenských, byly válečné půjčky svého času zesnulým otcem žalovaných upsané právě v této hodnotě všem třem nezletilým dětem dodatečně do vlastnictví odevzdány. Poněvadž § 15 zákona čís. 216/1924 pro přijetí nuceného zaplacení zástavního dluhu ve formě odškodňovacích dluhopisů vedle zjištěných podmínek lombardu a zdanitelného jmění pro rok 1923 pod 30.000 pokud se týče 15.000 Kč vyžaduje právě ještě jako další podmínku, že dlužník nemá válečných půjček více než 30.000 K nom., v souzeném případě však dlužník, t. j. žalovaná strana je v držení vál. půjček ve výši 43.000 K nom., nejsou splněny všechny předepsané podmínky a žalované straně proto nepřisluší nárok, by žalující banka přijala na místo placení odškodňovacích dluhopisů, které nezl. žalovaným byly jako částečná výměna předložených válečných půjček ex post finanční správou poskytnuty. Nemůže-li se však žalovaná strana tímto způsobem svého dluhu zbaviti, jest povinna jej zaplatiti obvyklým způsobem, neboť nemůže býti vážných pochybností o jeho právní jistotě, o jeho výši a o jeho splatnosti.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud vykládá ustanovení §§ 15 a 16 zák. z 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. a prováděcího nařízení z 13. prosince 1924, čís. 276 sb. z. a n., v podstatě správně. Odchylný názor dovolatelů (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), že jest použití ustanovení odst. (2) čl. IX. nař. čís. 276/24, jenž se výslovně vztahuje jen k §§ 2 až 5 zák. čís. 216/24, též při určení poměrů rozhodných podle § 15 téhož zákona, neobstojí. Především jest míti na paměti, že v § 15 jde o výhodu poskytnutou na újmu zástavních věřitelů a že proto ji nelze rozšiřovati dále, než byla zákonem stanovena výslovně, nýbrž jest zákon vykládati způsobem sужujícím (srov. rozh. čís. 10.535 sb. n. s.). Výkladu dovolatelů odporuje doslov čl. IX. a mimo to věcný rozdíl mezi povahou předpisů §§ 2—5 zák. a mezi povahou předpisu jeho § 15. Tam jde o podmínky, za kterých bude dáno odškodnění vlastníkům válečných půjček státem, tu jde o další podmínky, za kterých zástavní věřitel musí přijati zastavené válečné půjčky, u kterých jinak dopadají i podmínky pro odškodnění státem, od dlužníka na zaplacení kapitálového dluhu zajištěného válečnými půjčkami. Že při určení podmínek § 15 ani při válečných půjčkách, které na dlužníka přešly převodem na případ smrti, nejsou rozhodné nabyvatelovy poměry, plyne z toho, že jednou z podmínek, které zákon stanoví pro dlužníka v § 15 mu na mysli tanoucího, jest určitá částka, již nesmí převyšovati jeho na berní rok 1923 právoplatně zdaněný příjem. Tu zajisté nejsou rozhodnými upisovatelovy poměry v době upi-

sování, nýbrž poměry dlužníka v roce 1923. Pro téhož dlužníka stanoví zákon — nerozlišuje ani tu, zda jest upisovatelem či zda nabyt válečných půjček převodem na případ smrti, — kolik válečných půjček podle jmenovité hodnoty smí nejvýše míti. Nelze si myslet, že zákon tu měl na mysli poměry někoho jiného než poměry téže osoby, jako v předcházející větě. Rozhodují tedy podle § 15 v obou tam řečených případech zřejmě jen poměry dlužníkovy. Dlužníkem jsou však v souzeném případě, jak jest nesporné, žalovaní. Právem proto odvolací soud zkoumal, zda u nich jsou podmínky § 15. Při tom nepochybil, máje za to, že při určení hranic částek v § 15 vymezených jest podle § 16 přihlížeti k úhrnu zdaněných příjmů, pokud se tkne válečných půjček přednosty domácnosti a všech jejích příslušníků podle zásad platících pro daň z příjmů. Že při takovém postupu neplatí pro žalované výhoda § 15, nepopírá ani samo dovolání. Zda jest přednostou domácnosti ještě původní upisovatel, či některý z dědiců jeho válečných půjček — ať už zletilý nebo nezletilý — aneb matka těchto nezl. dědiců, nečiní podstatného rozdílu, jest-li podle zásad platících pro daň z příjmů — jak v souzeném případě i skutečně jest — spočítati příjmy, pokud se tkne válečné půjčky přednosty domácnosti a všech jejích příslušníků. Pravdu má dovolání, že při tom mohou nezl. dědici válečných půjček, žijící ve společné domácnosti, býti zkráceni v porovnání s dědici žijícími ve zvláštních domácnostech. Ale takové jejich zkrácení jest možné i při vyměření daně z příjmů. Nelze se mu vyhnouti proto ani v souzeném případě, jež jest řešiti podle zásad platících pro daň z příjmů. Odvolací soud proto správně uznal žalobní nárok co do jeho důvodu za opodstatněný.

Čís. 11470.

Směnečný zákon (ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Není podstatným obsahem směnečného protestu, by notář neb úředník, sepisující protest, slavnostně prohlásil k protestátu, že vznáší protest.

Na platnosti protestu proti příjemci nemění nic, že směnka byla předložena nejen příjemci (úpadci), nýbrž i správci jeho konkursní podstaty.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Úvěrní závazek člena družstva může býti upevněn převzetím závazku nečlenem, a to nejen ve způsobě záruky (ať obecnoprávní nebo směnečné), nýbrž i přístupem ke dluhu nebo převzetím závazku (jako výstavce a indosant).

(Rozh. ze dne 10. března 1932, Rv I 184/32.)

Jindřich K. přijal směnku žalujícího úvěrního družstva, jehož byl členem. Žalovaný, jenž nebyl členem žalujícího družstva, podepsal